

Vurdering af den aktuelle størrelse af bæverbestandene i Jylland og Nordsjælland samt en prognose for bestandsudviklingen i begge områder frem til 2030

Notat fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Dato: 20. januar 2020 | 6

AARHUS
UNIVERSITET

DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI

Datablad

Notat fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Titel: Vurdering af den aktuelle størrelse af bæverbestandene i Jylland og Nordsjælland samt en prognose for bestandsudviklingen i begge områder frem til 2030

Forfattere: Peter Sunde & Morten Elmeros
Institution: Institut for Bioscience – Faunaøkologi, Aarhus Universitet

Faglig kommentering: Aksel Bo Madsen
Kvalitetssikring, DCE: Jesper Fredshavn

Rekvirent: Miljøstyrelsen

Bedes citeret: Sunde, P. & Elmeros, M. 2020. Vurdering af den aktuelle størrelse af bæverbestanderne i Jylland og Nordsjælland samt en prognose for bestandsudviklingen i begge områder frem til 2030. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 6 s. – Notat nr. 2020|6
https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notatet_2020/N2020|6.pdf

Gengivelse tilladt med tydelig kildeangivelse

Foto forside: Saxifraga-Mark Zekhuis

Sideantal: 6

Indhold

Baggrund	4
Metode og datagrundlag	4
Jylland	4
Sjælland	5
Referencer	6

Baggrund

DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi er blevet anmodet af Miljøstyrelsen om følgende: *På baggrund af de seneste data og estimater om bæverpopulationerne i Danmark ønskes et kort notat med en vurdering af den aktuelle bestandsstørrelse af bævere i henholdsvis Jylland og Sjælland. Der ønskes desuden en prognose for bestandsudviklingen i de to områder for den næste 10 års periode.*

Metode og datagrundlag

Oversigter over bestandsudviklingen og udbredelsen af bæver i Danmark er senest opgjort i Nitschke m.fl. (2015), Sunde m.fl. (2016) og Elmeros (2017). I dette notat er bævers bestandsstørrelse i 2019 og udviklingen frem til 2030 i Jylland estimeret ud fra oplysninger fra Naturstyrelsen (NST) om antallet og placeringen af bæverboer og -territorier i 2015 (Henning F. Aaser, pers. medd.). Den aktuelle udbredelse i Jylland er vist ud fra oplysninger om bæverboer i 2019. Den seneste opgørelse over bæverbstanden på Sjælland er fra 2014 (Nitschke m.fl. 2015). Bestandsstørrelsens størrelse i 2019 og 2030 er estimeret ud fra 2014-opgørelsen. På grund af kvaliteten af data har vi ikke estimeret usikkerhedsintervaller på bestandsestimaterne.

Jylland

Der blev registreret bæverboer i 25 10x10 km UTM-kvadrater kvadrater i 2019 mod 14 i 2015 (Figur 1). Det svarer til en gennemsnitlig årlig øgning i udbredelsen i beboede kvadrater på 16 % ($\lambda = 1,16$) over 4 år. Ifølge opgørelser af bæverboer, blev der i Jylland registreret 132 bæverboer i 2019 mod 66 i 2015 inden for de kendte bæverterritorier, svarende til en fordobling på fire år eller en årlig øgning på 19 % ($\lambda = 1,19$). Med en 16-19% årlig stigning i Jylland for 2015-19 matcher stigningen i den jyske bestand de hurtigste vækstrater målt for reintroducerede bæverbestande i Centraleuropa, og som forudsætter at den voksende bestand til stadighed kan kolonisere nye levesteder (Nolet & Baveco, 1996). De høje estimater for udviklingsraten ud fra antallet af bæverboer vurderes dog at overestimere udviklingen i den jyske bæverbestand, da opgørelserne af bæverboer inkluderer et ukendt antal gamle, ikke-aktive bæverboer, primært i Flynder Å-systemet.

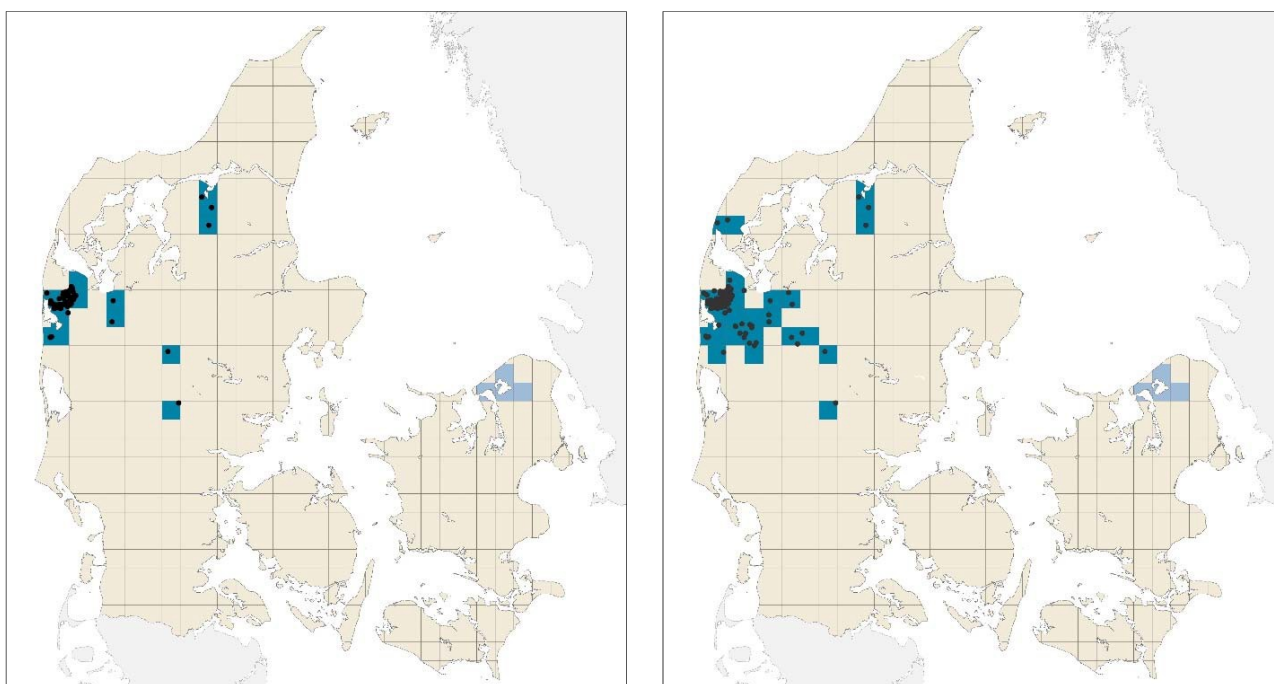
Sunde m.fl. (2016) opgjorde dog bestandsudviklingen i den jyske bestand til 7 % ($\lambda = 1,07$) årligt ud fra ungeproduktion i perioden 2001-13. Udviklingen i antallet af yngleterritorier i perioden 2001-2016 viste en årlig stigning på 10 % ($\lambda = 1,10$) (Elmeros 2017). En årlig gennemsnitlig bestandsøgning på 7-10 % for Jylland vurderer AU som mere realistisk end 16-19 %. Udbredelsen kan dog stige hurtigere end bestanden, når enkelte bævere under spredning etablerer et bo i nye kvadrater.

I 2015 var der 24 territorier med yngleaktivitet og 26 territorier uden yngleaktivitet. Såfremt der er samme fordeling mellem yngleterritorier og territorier uden yngleaktivitet som i 2015, kan den jyske bæverbestand ved en årlig stigning på 7-10 % forsigtigt estimeres til at bestå af 32-35 bæverterritorier med yngleaktivitet og 34-38 territorier uden yngleaktivitet i 2019. En familiegruppe i et yngleterritorie består af mellem 3,0 til 4,5 bævere, dvs. yngleparret og unger fra tidligere år (Campbell m.fl. 2015). Hertil skal lægges i gennemsnit 1 årsunge pr. familiegruppe. Regnes med 3,5 bæver og 1 årsunge i yngleterritorier og 2,0 bævere pr. territorie uden yngleaktivitet, estimeres den jyske bæverbestand til 243-269 individer i 2019 afhængig af om der regnes med en 7 % eller 10 % årlig stigning i bestanden.

Da bævere endnu kun har spredt sig til en mindre del af de jyske vandløbssy-

stemer (Figur 1), forventes fortsat eksponentiel vækst i antal og udbredelse frem til 2030. Den fremtidige bestandsudvikling i Jylland kan periodevis have en større vækstrate, når nye vandløbssystemer koloniseres (Sunde m.fl. 2016). Fx er der set en stor fremgang i forekomsten af bæver i Storå-systemet fra 2015 til 2019.

Med en årlig, gennemsnitlig tilvækst på 7 % vil bestanden være omtrent 2,8 gang så stor i 2030 som i 2015. Hvis den årlige stigning er 10% vil bestanden være omtrent 4,2 gange større i 2030 end i 2015. Under forudsætning af at der er yngleaktivitet i den samme andel af territorierne i 2030 som i 2015, vil den jyske bæverbestand i 2030 være vokse til 522-769 individer afhængigt af hvilken årlig vækstrate (7 % vs. 10 %), som prognosen baseres på.

Figur 1. Udbredelse af bæverboer (sorte prikker) i 10km-kvadrater (blå) i 2015 (t.v.) og 2019 (t.h.) i Jylland. Udbredelsen af bæver på 10km-kvadratsniveau på Sjælland (lyseblå) stammer fra den seneste opgørelse i Nitschke m.fl. (2015).

Sjælland

Der foreligger ikke opdaterede tal for bæverbstanden på Sjælland. I 2014 skønnedes bestanden at tælle mellem 22 og 27 voksne individer (Nitschke m.fl. 2015). Bestandsetableringen synes at være forløbet langsommere i Nordsjælland end på Vestjylland (Nitschke m.fl. 2015). I hvilket omfang dette skyldes habitatets beskaffenhed eller forholdene omkring udsætningen, vides ikke med sikkerhed (Sunde m.fl. 2016).

Såfremt den sjællandske bæverbestand på maks. 27 individer i 2014 havde en 7 % vækstrate pr. år, vil bestanden være på maks. 38 individer i 2019 og maks. 82 individer i 2030. Da overvågningen af bæver frem til 2014 viser en lavere vækstrate end 7%, er disse estimater formentlige for høje, men uden bedre tal for bestandsudviklingen er det ikke muligt at komme med bedre, kvantitative prognoser.

Referencer

Campbell RD, Rosell F, Nolet BA & Dijkstra VAA, 2005. Territory and group sizes in Eurasian beavers (*Castor fiber*): echoes of settlement and reproduction? - Behavioural Ecology and Sociobiology 58: 597-607.

Elmeros M, 2017. Bestandsudvikling og udbredelse af bæver i Jylland i foråret 2017. - Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet. 10 sider

Nitschke M & Bertelsen JP, 2015. Overvågning af bæver *Castor fiber* i Nordsjælland 2009-2014. - Teknisk rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet nr. 51. 48 sider.

Nolet BA & Baveco JM, 1996. Development and viability of a translocated beaver *Castor fiber* population in The Netherlands. Biological Conservation 75: 125-137. doi: [http://dx.doi.org/10.1016/0006-3207\(95\)00063-1](http://dx.doi.org/10.1016/0006-3207(95)00063-1).

Sunde P, Andersen LW, Berthelsen JP, Madsen J & Søgaard B, 2016. Bæverens *Castor fiber* spredning og etablering i Danmark samt forventede effekter af potentielle forvaltningstiltag. - Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet. 30 sider.